

Miksi vietämme vapaus-juhlaamme—ja miten

(Jatkoa ensimmäisestä sivulta)

Kapitalistien ei tarvitse edes välittää kuolemastamme. Heidän ei tarvitse ostaa toista palkkaorjaa kuolleen tilalle, niinkuin henklorjuudessa oli laita. Palkkaorjia saavat he ilmaiseksi käyttää tänään työvälineitään ja kokoamaan heille rikkauksia.

Ei. Meillä ei ole vapautta.

* * *

Voimmeko sitten mitenkään saavuttaa tätä vapautta?

Voimme — eikä se ole vaikeakaan, kunhan

vain ensin saamme luokkamme tajuaan ettei meillä nyt ole vapautta, puhumattakaan kaikesta siitä, jota jokapäiväisessä elämässä tarvitsimme tehdäksimme elämisen elämisen arvoiseksi. Kun vain saisimme luokkamme hereille, niin olisi ratkaisu helppo. Me vain yksinkertaisesti valtaisimme vallan omiin käsiimme, tekisimme vallankumouksen, jolle jo itsenäisyysjulistuskin antaa stinauksensa. Sitten saisimme jo paljon enemmän vapautta omalle luokallemme, ja vähitellen, kun olisimme ehtineet työskennellä ja järjestellä asioita siihen suuntaan, että kaikki luokat maailmasta poistuisivat, niin kasvaisi vapautemme suuresti.

Mutta tämä ei voi tapahtua ilman työtä. Se vaatii alkeruutta, uhrattavuutta, väsymättömyyttä. Ja ennen kaikkea — se vaatii luokkamme naiset mukaan.

Tietoisuuden levittäminen työväenluokan keuhkuteen on se ase, jota me nykyään voimme suurimmalla menestyksellä käyttää luokkataistelussa. Kuten useampi luokkamme jäsen tulee tietoiseksi päämäärästämme ja asemastaan nykyisen järjestelmän vallitessa, sitä useampia tietoisuuden levittäjiä vasaamme herättämään yhä uusia ja uusia taistelijoita riveihimme.

Naiset, siskot, Toverit! on teidän oma lehtenne. Levittäkää sitä. Jos saatte lehtenne jokaiselle, ken vain sen ulottuvissa on, olette neet tehtävänne luokkataistelussa ja voitte varmuudella odottaa sitä hetkeä, jolloin työväenluokka kirjottaa itsenäisyysjulistuksensa ja viettää sellaisen vapausjuhlan, jollaista maailmassa ei vielä ole uneksittukaan.

Se on oleva maailman vapauden juhla — ihmiskunnan tuhatvuotisen orjuuden yön ihana aamu.

YLÖS HELVETISTÄ

KIRJ. KONRAD LEHTIMÄKI

(Jatk. edell. num.)

V.

Heti ohimarssin jälkeen ahtautuivat kaikki jalkaväkijoukot kentän keskikohdalle tiheäksi pyöriöksi, jonka etuosan muodosti viidestäkymmenestä sotilassoittokunnasta yhdistetty soittokunta. Tämän ihmiskeskityksen ympärille oli sotakoneitten suunnaton paljous järjestetty säteittäiseksi, satakertaiseksi panssariksi siten, että ihmisiä lähin oli raskas tykistö, sitten sapöörikooneet, suuret projektiliautot, senjälkeen muut ampumarveautojen rivit; seuraavina renkaina seisoi kevyt tykistö, näiden jälkeen, kulkunopeuden mukaan, eri panssariautojen monilukuiset rivit — ja äärimmäisinä lähettien pienet torpedoautot ja suuret moottoripyörät...

Kun tykinlaukaus oli kajahtanut, tapahtui jotain tavatonta: soittokunta alkoi päräyttää hurjaa sotamarssia, 70-tuhantinen miesjoukko huutaa hurraa käskyn mukaan — ja tuo suunnaton koneempyry alkoi pyöriä.

Ensin se pyöri hitaammin, mutta vauhti kiihtyi vähitellen yhä vinhemmäksi. Ihmisiä lähimpänä olevat autot kulkevat tosin hiljalleen, mutta kun keskuksesta lähtevät säteet oli pidettävä mahdollisimman suorina, täytyi uloimpien syöksyä eteenpäin suorastaan hirvittävä vauhtia... Ja lisäksi oli kolmesatainen lentokoneparvi laskeutunut noin 100 metrin korkeudelle ja pyöri ilmassa tuon jättiläispyörän kohdalla — samanlaisena säteikkönä.

— Jospa tuolla keskipaikoilla särkyisi pyörä...? — lennähti Marcusen mieleen, mutta hän ei uskaltanut ajatella loppuun. Vauhti oli kiihtynyt vimmatuksi, mielettömäksi... Tuhannet moottorit paukkuivat ja surisivat, kymmenettuhannet pyörät jymisivät kivikovalta kentällä, kirjoittain siltäkin sakean pölypilven — ja noiden lukemattomien pyörien alla tuntui maa tuskasta värisevän...

Marcus käännähti äkkiä, sillä meteliin yhtyi konetykkien terävä jyryä. Se kuului kentän toiselta laidalta, missä tykkihirviötkin olivat.

Konetykit näyttivät olevan lähempänä ja niiden parvessa näkyi muutamia 28 cm haubitseja. Tshän asti olivat viimeainut olleet vaiti — istuneet vain paikoillaan kuin suuret koirat, jotka antavat pienempien rähistä ja haukkuva mielensä mukaan. Mutta aivan kuin tästä nalkutuksesta lopulta raivostuen, eräs niistä tulta ja savua sylkäisten ärjähti kerran — niinkuin yliluonnollinen helvetinkoira... Siihen yhtyivät toisetkin — ja jokaisesta jymähdyksestä vauhti maa,

koko avaruus tuntui olevan täynnä pauhua, jyryä, mahtavampaa kuin ankarin ukkonen; lähimmät lentokoneetkin alkoivat heilua, näyttivät olevan putoamisillaan — kuni haavoitetut linnut...

Mutta tuossa mielettömästi pyöriässä, kaaomaisessa konepaljoudessa on sittenkin yhtenäisyyttä — ajatteli Marcus. — Se näytti yhdeltä ainoalta koneelta — niin suurelta, ettei sille enää löydy vertauskuvaa, niin vastustamattomalta, ettei sitä enää ihmisoimien voi pysähdyttää eikä kukistaa — joka armotta ruseentaa alleen kaiken, mikä sen tielle asettuu...

Ihmistä ei enää näkynyt, ihminen oli luomansa voiman rinnalla liian pieni ja voimaton — ihminen näytti sen rinnalta halveksitulta, mitättömältä kääpiöltä...

Ja ihmisyyttä!

Niin — se näytti vieläkin mitättömämmältä, vielä halveksitummalta...

Ystävykset olivat kaiken aikaa äännettöminä katselleet, mutta nyt tapahtui sellaista, joka saattoi Antoniuksen suunniltaan.

Sattui perin sekunnin väliä, jolloin tykinlaukauksia ei kuulunut, ja silloin kuului läpinäkymättömästi tomupilvestä 70-tuhantisen miesjoukon huuto.

Antonius oli äärimmäisen kiihtynyt, ja tuo tuntui hänestä heikolta hätähuudolta — niinkuin kadotetut olisivat helvetin sakeimman savun keskellä huutaneet apua... Hänen kalpeat kasvosensa väristyivät vihasta ja tuskasta; hän tarttui aivan kuin rautakourin Marcusen käsivarteen, ja huusi hurjasti:

— Kuulitko miesten huudon? Eikö se ollut ikäänkuin ihmisyyden viimeinen hätähuuto raakalaisuuden helvetistä...?

Marcus ei koskaan ollut nähnyt ystävänsä kiihtyneenä — hän oli aina ollut niin kylmä...

Silloin molemmat hypähtivät seisolleen — he näkivät miten pyörteen ulkolaidalla eräs lähettiauto ajoi moottoripyörän yli...

Moottoripyörä paiskautui uskomattoman kauas eteenpäin — ja niinkuin raivokas villieläin hypähtää pakenevan uhrin jälkeen, syöksyi auto salamanopeudella uudelleen moottoripyörän yli... Se ruseentui siruiksi, auto lennähti nurinnskoja, ja samalla kohdalla eräs toinen lähettiauto hypähti pystyyn aivan kuin kuolettavasti haavoittunut hevonen... Kaikki tapahtui yhdessä rusehduksessa — ja siten tomupilvi peitti kaiken...

Ystävykset tuijottivat sinne kuin jähmettyneinä — he olivat vieläkin kuulevinaan tuon tuskin kuuluvan rusehduksen.

Kun kone vihdoinkin seisautui ja tomupilvi hälveni, näkyi hääriviä saimurashoitosotilaita, ja heti senjälkeen

kannettiin kentältä kahdella paarilla jotain muodotonta, liikkumatonta...

Marcus kalpeni, puri hammastaan, ja Antonius muisti miten hän vielä tänä aamuna oli puhutellut tuota nuorta tiedustelijaa — luutnanttia, jonka jäännökset tuossa vietiin. Hänellä oli ollut kirikkaat, tummanruskeat silmät pitkin ripsiin, ylhäällä untuvaist viikset, ja hän oli hymyillyt niin iloisesti ja avomielisesti...

VI.

Ystävykset asuivat samalla suunnalla ja päättivät mennä jalkaisin kohtiin.

Kun he olivat kulkeneet hetkisen äännettöminä, sanoi Antonius kuin anteeksi pyytien:

— Älä välitä siitä, vaikka tänään olin hieman hermostunut — olen valvonut liaksi viime aikoina...

— Ei veli! — huudahti Marcus mielenlukukselta vapisevalla äänellä. — Minä olen ajatellut tuota asiaa kaiken aikaa! Ja sinä puhuit totta, veli! Sen täytyy olla totta, mitä äsken sanoit — tuo on liian mielettöntä...

— Tahtoisitko tehdä sellaista mikä heikentäisi sitä? — kysyi Antonius taas hetken kuluttua.

Silloin Marcus seisautui katukäytävälle, tarttui lujasti ystävänsä käteen; hänen harmaissa, terävissä silmissään ja hillityssä äänessään kuvastui sisäinen innostus ja voima aivan kuin hän olisi lausunut kalliin valan:

— Tahdon.
— Koeta siis saada keksintösi valmiiksi — sanoi Antonius hiljaa, painokkaasti. — Jos onnistut, niin ilmoita minulle ensin — neuvotellaan sitten, mitä on tehtävä.

— Minä lupaan sen! — vakuutti Marcus juhlallisesti. — Sitten hän puristi lujasti ystävänsä kättä ja lähti yksin asuntoonsa kohden.

Mutta ajatukset pysyivät itsepäisesti kaikessa mitä hän oli tänään kokenut: sitten hän tietämättään mutisi hiljaa:

— Minä olen ollut sokea...

RAKKAUS.

Marcus ei voinut ajatellaakaan päivällistä. Hetken istuttuaankin tunsikin hän vielä tuon oudon väsymyksen. Sentähden hän riisui takkinsa ja laskeutui pitkäkkeen sohvalle.

Päivän moninaiset tapaukset palautuivat hänen mieleensä selvinä, elävinä... Ennätysten saavuttaminen ei häntä paljoa liikutannut, sillä todellisuudessa ne olivat saavutetut samalla kuin keksintö valmistui. Mutta tunnelmat siellä ylhäällä — ja hornanpyörteen ääressä — Antonius...

Niin, Antoniuksen sanat koskivat kummallisesti, ne pakottivat tunteen juuri sillä tavalla kuin hänkin

Ja mitä enemmän hän ajatteli, sitä selvemmin hän tunsikin, että Antonius oli oikeassa — että hän on suuri, voimakas ihminen.

Hän tunsikin lämmintä kiitollisuutta, muistelllessaan, mitä kaikkea Antonius oli tehnyt hänen hyväkseen — ja samalla syvää sääliä. Miten paljon hän lieneekään kärsinyt elämässä, kun hiuksensakin jo olivat harmaat... ja hänen veljensä...

Marcuksen mieleen palasi taas entistä voimakkaampana isä — hänen elämänsä ja kauhea kuolemansa...

Hän hypähti sohvalta kuin käärmän puremana ja alkoi kävellä kiihkeästi edestakaisin. — Niin tehtiin isälle — ja hän, hän laittelee lentokoneita isänsä murhaajille... Uskollinen, rakastava poika!

— Omituista, että Antonius viitsii edes puhua kanssaan! — ajatteli Marcus, ja kuten kiihkeät luonteet yleensä, veti hänkin johtopäätökset ihan äärimmäisyyteen asti: hän tunsikin julmaa nautintoa ruokkiesaan ja pilkkaustaan itseinsä — ajattelemattomuudesta, tyhmydestään...

Ja kuitenkin Antonius oli hänelle kuin veli! Niin, Antonius hänelle esitti Aureliankin...

Niin, Aurelia!

Marcus muisti taas elävästi heidän ensi tapaamisensa. Ja tuo suloinen muisto työnsi tieltään kaikki toiset ajatukset: hän miltei eli uudelleen tuon illan...

Se oli hieno perhejuhla. Hän oli Antoniuksen kanssa tullut sinne myöhempään. Ilo oli siellä ylimmillään, mutta hän ei voinut ottaa siihen osaa; hän vain istui yksin, katsellen toisten iloa — ja Antonius oli hävinnyt jonkin sisähuoneisiin.

Silloin Marcusen huomio äkkiä kiihtyi siihen, että näki talon emännän taluttavan erään mustapukuisen tytön flyygelin ääreen.

Marcus odotti jännittyneenä ja hämmästy kuullessaan alkuakordit: Se oli jotain outoa, tavatonta, kapinallista: Chopin'in surumarssi — iloisessa perhejuhlassa!

Marcus oli useasti kuullut tuon kapaleen — mutta ei vielä koskaan tuollaisena! Siinä kuvastui niin oimittaisen masentava, suuri suru — niinkuin se olisi lähtenyt suoraan miljoonista haavoitetuista ihmisyydämistä. Niinkuin kokonainen kansa olisi seisust äännettöminä, jokaisen kasvoilla jäykistynyt epätoivo ja murhe...

Marcus oli miltei sivulla ja seurasi tytön soittoa, koko hänen olemustaan ikäänkuin lumottuna. Ei hän keikkailut liikkeillään niinkuin konserttien antajat, vain hiukan liikahti toisinaan hänen solakka vartaloonsa ja hennot valkeat sormet liikkuvat koskettimilla kevyesti kuin hyväillen...

Hänen kasvoistaan näkyi vain hienon profiili, ja Marcus näki, miten lo-